

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főtér 9. szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 80 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő,

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
diszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Szanatorium vármegyénkben.

Megbeszélés s jótékony vásár Homonnán.

— szept. 7.

Gróf *Andrássy* Sándorné kezdeményezésére Homonnán tudvalevőleg széleskörű társadalmi mozgalom indult meg egy, Zemplén vármegyében létesítendő, tüdőbeteg-szanatorium felállítására érdeklődésében.

Ennek a nemes irányu, jótékonycélu mozgalomnak kezdeményező lépései a fenkölt gondolkodású és nemes szívű gróf *Andrássy* Sándorné által tétettek meg, kinek agitálására Homonnán a felállítandó szanatorium érdekében gróf *Andrássy* Sándor v. b. t. tanácsos, a homonnai ker. országgyűlési képviselőjének kastélyában folyó hó 6-án megbeszélés volt, melyen résztvettek gr. *Andrássy* Sándor és neje, *Meczner* Gyula főispán és dr. *Chudovszky* Mór igazgató-főorvos.

Dr. *Chudovszky* Mór közölte nézeteit, melyek szerint a szanatorium felállítására legkedvezőbb hely Sátoraljaujhely lenne, mert: eltekintve, hogy a szomszédos hegyi szőlőterületekből kibővíthető s a higienikus követelményeknek teljesen megfelelő telke lenne — aszanatoriuma vármegyei közpórházban már kész alapot is találna s ha 100 ágyra terjesztetnék ki, maga a kórház abban a helyzetben lenne, hogy évi 14.000 koronával járulhatna a

fedezethez úgy, hogyha az állam évi 20.000 korona segélyt adna — a 400.000 korona öszszükségletből csak 100.000 korona volna társadalmilag fedezendő.

Ezen összeget összehozni nem lenne nehéz, míg a 100 ágyas önálló szanatorium legalább 800 ezer koronába kerülne, ez öszszeg beszerzése pedig már elérhetetlen.

Ha tehát a lehetőséget akarjuk, ez a legalkalmasabb mód a nemes cél megvalósításához.

Az eszme tetszéssel találkozván, az ügy előkészítése és további megvitatása legközelebb Sátoraljaujhelyben megtartandó szélesebbkörű értekezletre odázattatott el.

A jelen voltak magukéva tettek dr. *Chudovszky* Mór proppozíciót s belátták, hogy a kedvező körülmények folytán a szanatorium helyének Sátoraljaujhely lenne legalkalmasabb annál is inkább, mert itt az előadó főorvos szerint már az első 100.000 korona öszszeg összegyűlése esetén is felállítható lenne a szanatorium, melyet remélhetőleg az állam is támogatna 20.000 korona évi fentartási segélyvel.

A szanatorium alapja javára rendezett első, jótékonycélu mozgalom: a jótékonyági vásár szintén folyó hó 6-án, délután tartatott meg Homonnán, az ot-tani szanatoriumi választmány rendezésével. A jótékonyági vásár minden tekintetben sikerült, élénk volt s az iránt úgy a homonnai, mint a vidéki közönség

körében dicséretes érdeklődés nyilvánult meg. A jótékonyági vásáron többen jelentek meg Sátoraljaujhelyből is.

A Homonnán folyó hó 6-án megtartott megbeszélésről s a jótékonyági vásárról következőkben adunk részletes tudósítást:

A megbeszélés.

A szanatorium ügyében, a létesítés alapvető lépései felől tanácskozó megbeszélést folyó hó 6-án, gróf *Andrássy* Sándor homonnai kastélyában tartották meg.

Ezen megbeszélésen tetszéssel találkozott dr. *Chudovszky* Mór sátoraljaujhelyi közpórházi főorvos azon indítványa, hogy a létesítendő szanatorium Sátoraljaujhelyben állíttassék fel, tekintettel a kínálkozó, kedvező körülményekre, s egyben arra, hogy a szanatorium már az első 100.000 korona öszszeg egybegyűlése után itt már létesíthető.

Annak a társadalmi mozgalomnak, melynek célja társadalmi uton, adakozások, jótékonycélu ünnepek rendezése révén begyűlt öszszeggel a szükséges pénzalapot összehozni: továbbra is gróf *Andrássy* Sándorné marad élén, kinek az ügy iránti jóindulatu érdeklődése biztos reményt ígér arra nézve, hogy a szanatorium vármegyénkben tényleg állani fog.

Addig is, míg a szükségelt öszszeg egybegyűl: a szanatoriumi alap javára befolyó öszszegek gyümölcsözőtőleg lesznek elhelyezve és kezelve.

Gróf *Andrássy* Sándornál.

A délután tartott s a homonnai urhölgyek közreműködésével rendezett jótékonyági vásárt megelőzőleg többen jöttek össze gróf *Andrássy* Sándor kastélyában, melyet remek szépségű, művészi izléssel gondozott park környez, méltó keretűl a pazarul berendezett kastélynak.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Rezes orru Bakos Mihály és prédáló talpasai 1690-ben.

— A „Zemplén” tárcája. —

Nagy eset hire izgatta és foglalkoztatta 1677-ben egész Ungot és Zemplént: „rezes orru” *Bakos* Mihály uram Tiszatokay mezővárosból — fegyveres kézzel és nem tudni mi okból, de előre eltökélt szándékkal (armatis manibus, nescitur unde motus, animo tamen deliberato) — száztiz, avagy több „talpas”-a élén, rajta ütött csicseri *Orosz* Lászlónak Ungvár megyebeli csicseri kúriáján, a hol épp lakodalmát ülte nemes és vitézlő *Orosz* László uram az ő szerelmes arájával, nemes és vitézlő *Csernei* Erzsébettel, kirabolván őket és a lakodalmazó uri közönséget „készpénzükből, ékszereikből, arany- és ezüst mar-„háikból, drága köveikből, ruházataik-„ból, férfi és fejrénpi öltözékeikből és „minden más elmozdítható javaikból” (admissent, detraxissent, abstulissent... paratam pecuniam, clenodia, res aureas et argenteas, gemmas praeciosas, vestes et munda virilia et muliebria ac alia bona mobilia) amint ezt Zemplén vármegyének akkor volt vicispánja „generosus dominus” *Ferency* Ferenc nem-

zetes uram, a kárvallott *Orosz*-család részére, Zemplén mezővárosban, az 1690. évi jún. hó 26-án tartott vármegye gyűléséből kladott „Certificatoria Querimonalis Levelé”-ben (panaszos bizonyítványában) körülményesen előbeszéli.

Bizony szüzanya-meztelenre vetköztették akkor, mikor „felverték az csicseri Lakodalmot” rezes orru *Bakos* Mihály meg az ő korhely talpasai és kirabolták a ház népen kívül: *Mokcsay* Ilonát, férjezett *Csicsery* Ferencét, *Végh* Zsuzsannát, férj. *Mokcsay* Ferencét, *Székely* Borbálát, férj. *Budaházy* Ferencét, a „szegény” *Orosz* Erzsókot, kiről „köntösét, gyöngyeit és egyebet le vontak és el vitték”... „úgy hogy jobbra meztelenek maradtanak; mind *Orosz* Lászlóné Asszonyom, mind a *Leánya* *Ládabeli* portékáit, a kit házá-nál kaphattak, azt mind el vitték”... Kirabolták ugyanott és ugyanakkor még *Péczy* Klára úrasszonyt, *Csicsery* Péter özevgyét, sőt kirabolták ünneplő köntöséből még a csakugyan szegény falusi ref. tanítónét, *Selmeczy* Zsuzsannát, férj. *Kapossy* Istvánnét is, meg még a többieket is személyválogatás és irgalom nélkül.

Méltán „feketedett el és fakadott sirva az hadaknak elmenetele után szegény *Orosz* László uram,” a boldog-

talán vőlegény; mert hiszen, a mint *Kapossy* István, csicseri oskolamester (Scholae Csicseriensis Rector) vallotta: „házában... feleségét jobbra meztelen fosztva látta... és sirva mondá: oh édes Feleségem, de sok kárt valottunk!”...

Kárvallomásuknak ime a hiteles jegyzéke, amint azt maga *Cserney* Erzsébet, akkor már özevgy csicseri *Orosz* Lászlóné, az ő „querimonalis levelé”-nek rendiben, a kiraboltság esete után jó későn, összeállította:

Primo: kész pénz szaz *Taller*, megh ugyan a vő *Legény* kész pénze két szaz forint.

Secundo: huszonhat sor gyöngy nyakban való.

Tertio: gyöngyös párta bogláros. *Quarto*: két ezüst Láncc, egyikben volt tizen hat *Tallér*, másikban tizenkét *Tallér* selyem eő (t. i. öv) karmazin színő, Asszony embernek való, kit ugyan akor valottuk meg husz forinton.

Quinto: ezüst kanal hat.

Sexto: veres klaris, kit akkor vettek tiz *Tallér*on.

Septimo: Selyem szoknya kék tabit vallostul aval vont aranyból ezüst aranyas egyveles csipke három ujni volt rajta.

Octavo: szederjes kamuka szoknya

A megjelentek között ott voltak: *Meczner* Gyula főispán, *Dókus* Gyula kamarás, alispán, br. *Vécsey* Béla, gr. *Lónyay* Menyhért, gr. *Hoyos* Viktor, dr. *Chudovszky* Mór igazgató-főorvos, *Beregszászy* István kir. tanácsos, tanfelügyelő, *Ehler* Gyula lapunk felelős szerkesztője és *Spiltenberg* Béla.

Gróf *Andrássy* Sándor főuri előzékenységgel, s szives vendégszeretettel látta vendégeit, kiknek kívánságára megmutatta fejedelmi fényű kastélyának termeit, a kastély emeleti folyosót, melyeken kincset érő régiségek vannak főuri izléssel, szakértelemmel elhelyezve s melyek felejtethetetlen impressziót tesznek a szemlélőre. E folyosót már maga gr. *Andrássy* Sándor rendezte be a mult dicsőségét és pompáját hirdető drágaságokkal, az ősi, lovagkor romantikáját varázsolva oda művészi izlésről tanuskodó szakértelemmel a kastély folyosóira.

A vendéglátó főur maga kalauzolta vendégeit a tömegtelen kincset s drágaságokat rejtő kastélyban, mely méltó lakhelye lehetne fejedelemekek is. Azután a folyosókról nyíló vendégszobákön vezette át vendégeit a szives főur, melyek pazar kényelemmel vannak berendezve, de egyuttal tanuskodnak a multnak szeretetéről is. Innen a hires *Drugeth* könyvtárt tekintették meg a jelen voltak, kiknek érdeklődését még fokozták gróf *Andrássy* Sándor felvilágosításai, melyekkel nem fukarkodott.

Valóban feledhetlen marad a gróf vendégeinek e vendéglátás emléke a nagystylyú kastélyban, ahol maga a ház ura volt a jelen voltak kalauzolója, abban a kastélyban bizonynyal a leghivatottabb cicerone.

A jótékonyági vásár.

Délután a társaság az uradalmi park erdejében rendezett jótékonyági vásáron vett részt s az ott jelenlévő hölgyválasztmánygyutt nem sokára gróf *Andrássy* Sándorné is meg-

vallastul tafota előruhával, ezüst galand és ezüst csipke két ujni volt rajta.

Nono: Kiraly szín Angliai poszto szoknya vallostul arany prém volt rajta három sorba.

Decimo: Megy szín poszto szoknya Angliai barsony vallostul, egy tenyerni ezüst csipke volt rajta.

Undecimo: Karmasin szín poszto szoknya angliai vallostul két ujni ezüst csipke volt rajta.

Duodecimo: zöld rasa szoknya, vallostul, arany galand három sorban volt rajta.

Decimo tertio: veres angliai mente Asszony embernek való, ezüst galand rajta volt roka maly béleseitul.

Decimo Quarto: Zöld Granat Mente ezüstel szőt két ujni szaraz gombok rajta róka nyakkal bélet.

Decimo Quinto: Nyustos süvegh zöld Granat, egy par nyust volt rajta.

Decimo Sexto: egy Lovat kit akor vettük volt husz *Taller*on.

Decimo septimo: egy szóval minden fegyverit, zöld granat tarsolt skoffiummal varatot, ugyan *Lodingot* is zöld granatot skoffiummal varatot.

Decimo octavo: Fejer ruhat azt merem mondani hütemmelis többet vitték el szaz forint aránal, egy szóval anny nem maradt hazunknal aki ket forintot ért volna, férfi cseléd, Fejer cseléd egy

érkezett gróf Lónyay Menyhért, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, gróf Wengerszky Viktorné és Dókus Gyuláné társaságában.

Az uradalmi park egyik helyén voltak felállítva a jótékonyági vásár sátrai csinnal és izléssel rendezve, melyekben a nemes terv szolgáltatásban résztvevő urhölgyek árusították a gazdag változatos tárgyakat, élelmi szereket, szivart, italokat, mézeskalácsot, gyermekjátékokat stb.

A vásáron nyüzsgő élet volt mindvégig s a jótékonycélú szolgáló hölgyek fáradhatatlanul szolgálták ki vendégeiket. Valóban színes képet nyújtott a jótékonyági vásár, a megjelentekkel s árusítókkal egyaránt.

A jótékonycélú vásárt, melynek jövedelme a szanatorium építési alapja javára fog fordítatni Lukács Károly bandájának hangjainál sikerült, vidámhangulatú táncmulatság és tűzijáték követte.

E keretekben folyt le a szanatorium alapja javára rendezett vásár s Isten segédje legyen rajta, hogy azon alap, melyet a jótékonyág s embertársaink való segíteni vágyás nemes érzése összehozott azon: gyarapodjék s növekedjék mindinkább, dicsőségére s diadalára amaz isteni tanításnak, mely a szenvedők könyveit letörölni buzdít.

Iskolai Értesítők.

IX.

Cikksorozatunknak ez éven most adjuk a befejező közleményét.

Ismertettük vármegyénk mindazon tanintézetek értesítőit és évkönyveit, amelyek ezeket hozzánk beküldötték.

Sajnáljuk, hogy a nagymihályi, varannói és sztrópkói állami iskolák igazgatói nem küldötték be értesítőiket s így azokat nem ismertethetjük.

Ismertetésünkre ellenérvelésül írásban és szóbelileg is vettünk felszólalásokat. Az írásbeli érvelés, melyet a sátoraljaujhelyi aut. izr. iskolaszék ügybuzgó elnöke, Alexander Vilmos intézett szerkesztőségünkhez, a következőleg szól:

Tisztelt szerkesztő ur!

Az ort. izr. iszk. Értesítő ismeretessre vonatkozólag vagyok bátor a következő megjegyzést tenni. Y ur az ismétlőiskola főtartása célját nem tudja belátni, mert úgy mondja

szoval meztelen maradtanak, úgy hogy hazbul sem mehetnek ki. — *Csernei Ersébet*, Istenben el nyugot *Csicseri Orosz László* uram meg hagyatott özvegye sk.

*

Zemplén vármegye közönsége Jantó János szolgabírót, mellé „adjungálván nemes és vitézlő Csapy György juratus assessor uram“-ot, küldötte ki *Tisza-Tokaj* városába az ott „dégáló“ Bakos Mihály, talpasok hadnagya, ellen helyszíni hatósági vizsgálatra, midőn *Benkovics* Ágoston váradi püspök, leleszi prépost, ebben a rablás dolgában a tanuhalgatási eljárást már előbb, t. i. még az 1689. évi Urunk menyemenelete után való hatodik napon (vagyis május hó 17-ik napján) befejezte és a tanuhalgatásokról szóló jegyzőkönyvet (a Litterae Testimoniales Relatoriae-t) Jantóknak átszolgáltatta.

Egész statáriális bíróság ült össze, hogy itélkezzék ebben a rablás dolgában. Jantó szolgabíró — kiegészítvén helyszíni bíróságát *Tisza-Tokajon* Patay Jánossal, Bégányi Györggyel, Szunyosky Istvánnal, Kelepecz Istvánnal, Károlyi Jánossal, Szárossy Sámuel tokaji főbíróval és Falusy Mihállyal, aki akkor Tokaj városnak esküdt jegyzője volt — 30 napon át bajoskodott a reabizott dologgal, hogy t. i. a veszett fejszének legalább nyele kerüljön meg.

Eredménytelenül bajoskodott. Oroszlánt ijesztgetett árnyékkal. Rezes orru Bakos Mihály a fülébottját sem mozdította a Jantó szolgabíró idézvényeire. Oda se orrantott Jantóék felé, sőt kö-

van iparostanone stb. iskola és a 11—15 éves fiuk vagy oda, vagy a Talmud-Thora iskolába járnak. — Engedelmet kérek, hiszen épen a Talmud-Thora növendékeit kötelezi a törvény az ismétlőiskola látogatására, ha polgári iskolába nem járnak. S ezen Talmud-Thora növendékeket tanítják az ismétlőiskolában magyarul írni és olvasni, mert a Talmud-Thorában csupán Talmudot héberül tanítanak. Az ismétlőiskola célja tehát világos, és eltekintve attól, hogy a törvénynek felel meg, még magyarosítási missziót is teljesít, amennyiben a határvidékről idejövő, magyarul nem tudó gyermekek megtanulnak magyarul.

Ami az iskolaszéki elnök ur érvelését illeti, megadjuk arra alábbiakban az utókritikát. Nem csoda, ha (y) nem tudja belátni az ismétlőiskola célját. Azon végtelenül egyszerű okból, mert ő az elnök ur által felhozott érveket — mint a hitközség belételehez tartozó intímabb dolgokat — nem ismerhette. Kritikai megjegyzései tehát a megjelent alakban helyesek voltak annál is inkább, mert az értesítő tartozott volna azzal a nagy nyilvánosságnak, hogy az ismétlőiskola céljait és ügyrendjét legalább is olyan röviden ismertesse, mint teszi ezt az elnök ur levele.

Intézkvénye második részében azt állítja az elnök ur, hogy iskolájának értesítője külső tekintetben nem haladta meg az 1906/7. tanévit. E helyen arra kérjük, bizza ránk az igazságos bírálatot, mi elfogulatlanul látunk s quod scripsi conscripsi.

Köszönettel nyugtázzuk itt a nyilvánosság előtt a miskolci ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának; a kolozsvári kereskedelmi akadémia s végül a munkácsi m. kir. állami főgimnázium igazgatóságainak amaz előzékenységét, hogy a vezetésük alatt álló intézetek mult tanévi értesítőit szivesek voltak nekünk megküldeni. Ha közönségünk közül valaki érdeklődne a nevezett intézetek iránt, készséggel adunk kimerítő felvilágosítást, esetleg rendelkezésükre bocsátjuk a kívánt értesítőt betekintés céljából.

Szóbelileg a klaszifikációt mellőzött intézetek igazgatói tettek még nálunk megjegyzéseket. Kértük valamennyit, hogy az igazság leszűrődése érdekében írják meg saját állás-

tyot-fittyet vetett a tisztokaji statáriális bíróság orra alá. Kis királynak érezte magát Bakos uram akkor és kardját csörtette a „hadjog“-ra hivatkozott, mondván: „omnia Jura Regni“ (penes me)!* Azok a talpasok pedig, kik elkövetői voltak a csicseri rablásnak, többnyire elhullottak már akkor a hadi portyákon.

Mert a szegény talpas akkor két okból volt hullandó: a török-német fegyverektől meg az éhségtől.

Hiszen a szegény talpasnak, a XVII. évszázad honvédőjének, csak a papiroson volt akkoriban fizetése.

Üres gyomor — tele nyomor: ez volt akkor a szegény talpas fizetése.

Tudom, hogy e kettő: a gyomor meg a nyomor indította a szegény talpast 1677-ben is arra az ő rabló útjára: *Tisza-Tokajból* az *Orosz-kúriáig* *Csicserbe***.

Isten bocsássa meg nekik, az „istenben elnyugott talpasok“-nak, az ő bűneiket!

Dongó Gy. Géza.

* II. (in causam attracti) non comparantes, seseque temerario recusantes defendere, omnia Jura Regni clamarent — mondja a Jantó-féle jelentés.

** Az eset körülményesebben meg van írva a t. vármegye levelestárának Loc. 12. No. 43. jelzetű iratcsomójában, ily cím alatt: „Processus D. Elisabethae Cserney, Egrii condam Ladislai Orosz viduae, contra Egr. Michaelem Bakos Querulosus Ao. 1690. motus.“ — „Rezes orru“-nak pedig azért neveztem a féltetes talpas-hadnagyot, Bakos Mihály uramat, mert a vádló irás is így nevezi: Michael Bakos „naso irrutilatus.“

pontjukat, bocsássák azt a közönség ítélőszéke elé, amely tudja, hogy mi a kalkulusok mellőzésének elvi elleneségei vagyunk. Személyi harc tehát nem fejlődhet ki, elv áll elv ellenében; győzzön a jobb; ha a nagy közönség ítélete nem a mi álláspontunkra helyezkedik, annál jobban fog ez esni ellenfeleinknek. Ezekben lezártuk ezt a sokszor csipős, sokszor szatirikus, de mindig igazságos megjegyzésekkel fűszerezett cikksorozatunkat ez időre.

y.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A közigazgatási bizottság ülése. Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága szeptember havi rendes ülést hétfőn, e hó 14-én tartja meg *Meczner* Gyula főispán elnökletével, a vármegyeház nagytermében.

(Vármegyei közgyűlés. Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága folyó, szeptember hó 24-én délelőtt 9 órakor tartja meg rendes évnegyedes, öszi közgyűlését. Az állandó választmány ülésének folytatása szept. hó 21-ének délelőtti 9 órájára lett kitzúve.

(A város rendkívüli közgyűlése. Sátoraljaujhely rend. tan. város képviselőtestülete ma folyó évi szeptember hó 9-én délután 3 órakor kezdődött és 10-én szintén délután 3 órakor folytatandó rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. P. ü. biz. javaslata *Leiningen* szobor költségeihez hozzájárulásról. 2. P. ü. biz. javaslata *ermelléki* ref. templom építés segélyezéséről. 3. P. ü. biz. javaslata *Zombor* város gyűjtése *Kossuth* szoborra. 4. Polgármester jel. a napi piac elhelyezése tárgyában tartott értekezletről. 5. Építkezési és p. ü. biz. jav. a napi piac elhelyezéséről. 6. Tanfelügyelő átirata a polgári fiúiskola tárgyában miniszteri értesítésről. 7. P. ü. biz. jav. dr. *Nyomárkay Ödön*-féle *Torna* csarnok téri földvételeéről. 8. Polgármester jel. a beruházási kölcsön felvétel. kik. bizottság véleményével. 8. Pénzügyi biz. jav. a beruházási kölcsönről. 10. Pénzügyi biz. jav. a faadományozások tárgyában. 11. H. polgármester felmentési kérvénye. 12. Kertész *Ödön* polg. fiúiskola igazgató kérvénye faadomány iránt. 13. Jelenítés a polg. iskolánál a kedv. helyek betöltéséről. 14. Jogügyi biz. vél. a v. főorvos összeférhetetlenség bejelentéséről. 15. *Kálmán Zsigmond* órasal a *Wekerle*-téri házban üzlethelyi bérlete iránt kötött szerződés tudomásul vétele. 16. P. ü. biz. javaslatai az anyakönyvi névmutató készítéséről, a *Dianna* fürdő fűtőjének drágasági pótlékáról, *Guttman* vhajtó drágasági pótlékáról, *Széchenyi* vhajtó Dréznóné temetk. pótlék ir. kérvényéről, rendőrök éjjeli szolgálata külön díjazásáról, a kamatok tárgyában adott pénzügyi válaszlól, *Bartha* István kér. színházi díj elengedéséről, *rabsegélyező* egyesületi tagságról, ifj. *Horváth József* fizetés visszatérítési ügyében. 17. Jelenítés két ló elhullásáról s a lovak betegségéről. 18. P. ü. biz. jel. a színház díszlete tárgyában. 19. Polgármester előterjesztése két kerékpár beszerzéséről. 20. *Kovács* Károly felebbezése a közszállítás ügyében. 21. Tanácsai hat. a sertésperzselő ügyében. 22. Polgármester jelentése a cigányok kitelepítéséről. 23. P. ü. biz. jel. a *Csalogány* utcai közút tárgyában. 24. Pénzügyi biz. jel. a *Baksi* gát helyreállításához segély iránt. 25. U. a. a *gyepmesterrel* megkötendő szerződés tárgyában. 26. U. a. *Nagy* Peti *András* által a nyugdíj alapra befizetett összeg tárgyában. 27. U. a. a kereskedő segédek tovább képzéséről. 28. U. a. *Francoszki* György bérlete tárgyában. 29. U. a.

a nagykatái szoborbizottság kérelme tárgyában. 30. Vizvezetési bizottság jelentése, a vizvezeték üzembe tartása iránt s a polgármester jelentése a mérnök elfoglaltságáról. 31. Jelenítés a polg. iskola túltömöttsége tárgyában.

(Pályázat alorvosi állásra. *Dókus* Gyula alispán a nagymihályi közkórháznál megüresedett alorvosi állásra, mely 1200 korona fizetés és teljes ellátással van javadalmazva — pályázatot irt ki. A pályázati kérvények Zemplén vármegye főispánjához címezve az alispáni hivatalban adandók be folyó f. hó 20-ikáig.

(Vizdíjak behajtása. *Sátoraljaujhely* város h. polgármestere figyelemzteti a polgárságot a vizdíjak befizetésére. A kibocsátott hivatalos felhívás szövege a következő: „A vizvezetési szabályrendelet 73. §-a szerint, a vizdíjak a közadókkal együtt és pedig évnegyedenként február, május, augusztus és november hónapok 15-ik napjáig befizetendők, ennek elmulasztása esetén 5%-től késedelmi kamatokkal végrehajtás utján szedendők be. A város a közönség követelését elégitette ki a vizvezeték létesítésével s ezzel nagy terhet vállalt magára s a közönség pontatlansága miatt az 1907. évi október hó 1-től 58000 korona vizdíj van hátralékként kimutatva. Felhívom a város közönségét, hogy a vizdíjakat f. évi szeptember hó 15-ig annál bizonyosabban fizessék be, mert e naptól fogva kénytelen leszek, a külön e célra alkalmazandó végrehajtók által, a vizdíjakat késedelmi kamatokkal és végrehajtási költségekkel a legszigorubbán behajtatni.“

HIREK.

Aktuális strófák.

Drágább a marhahus.

Nagy a marhák szerencsége:
Drágul husuk, emelik árát,
Nő is azért önhittségük
És látunk sok gögös marhát.

Érett a szőlő.

Cukorédes már a szőlő,
Szüretelünk nemsokára,
Lesz már borunk elegendő
S fűtyölünk — Itáliára.

Kró-nikás.

— **Megbízás.** A földművelésügyi m. kir. miniszter *Modrák* Mihály mádi lakost, a gr. *Andrássy* Gyula ottani uradalmának gazdatisztját a szerencsi járás területére a gazdasági tudósítói teendőkkel bizta meg.

— **Kinevezés.** A zilahi kir. törvényszék elnöke *Nemes* László nagymihályi járásbírói fogházort a szilágyosmlyói kir. járásbíróshoz III-ad oszt. hivataloszállásáig vezette ki.

— **Elhalasztott közgyűlés.** *La-punk* legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy a sátoraljaujhelyi izr. népkönyha egyesület f. hó 6-án délután rendkívüli — tisztújító — közgyűlést tart. A gyűlés ez alkalommal nem volt megtartható, mert az alapszabályok értelmében annak határozatképességéhez legalább 18 tag jelenléte szükséges, de csak 11-en jelentek meg. Az egybegyűltek abban állapodtak meg, hogy f. hó 10-ére választmányi ülés hívassék össze, a mely előkészítse a szept. 13-án délután megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyait. Szó volt a szept. 6-iki értekezleten arról is, miszerint a tagok e jótékony intézmény érdekében felette kívánatosnak tartják, hogy az elnöki tisztség az egyesület élén évek hosszu során át nagy tevékenységet kifejtett *Widder* Gyula elnöknek újból felajánltassék.

— **Bucuk.** Szeptember 8-án, *Kisasszony* napján vármegyénk területén legalább is 10—12 helyen volt

bucsu a róm. kath. templomokban. Hozzánk legközelebb esőleg a csörgői bucsura Sátorajauhelyből is igen sokan zárandokoltak ki, az istentiszteletet kint a szabadban tartották meg *Iványi B. Károly* lasztóci plebános és káplánja több száz főnyi néptömeg jelenlétében. Az ujhelyiek bucsufiával felszerelve d. u. 5 óra tájban érkeztek vissza a csörgői bucsuról.

— **A királyné halálának évfordulója.** *Erzsébet* királyné tragikus halálának évfordulóján, szeptember 10-ét az idén is méltó kegyelettel üli meg az egész ország. Nálunk a templomokban gyászistentiszteletek lesznek, az iskolák pedig emlékülnepeket rendeznek.

— **Vizsgálat az ipartestületnél.** Azon küldöttség kivánságára, mely legutóbb *dr. Buza Barna* országgy. képviselő vezetésével Budapesten *Szterényi József* keresk. államtitkárnál a végből tisztelt, hogy tőle a sátorajauhelyi ált. ipartestület és hitel-szövetkezet ügyeinek megvizsgálására egy miniszteri biztos kiküldését kérje: a ker. kormány *dr. Török László* ker. miniszteri s. titkár és *Füzes-séry Béla* min. számellenőrt küldötte ki Sátorajauhelybe. A kiküldöttek folyó hó 6-án s 7-én feleltek meg küldetésüknek s megvizsgálták az ipartestületi ügykezelést. A vizsgálat eredményéről jelentést fognak tenni a ker. kormánynak, mely annak értelmében teszi majd meg a szükséges intézkedéseket. — Itt említjük meg, hogy a városi tanács ama határozatát, mely az ipartestület legutóbbi tisztújító közgyűlésének határozatait megsemmisítette: az ipartestület előjárósága megfelelőbbézi.

— **A kassa-hegyaljai vasut építése.** A vasut építése most már igen előrehaladott stádiumban van és a legnagyobb biztonsággal folyik. A földmunkák már befejezéshez közelednek, az átereszek már készek is. A munkálat céltudatos és biztos előrehaladását mutatja az a körülmény is, hogy legközelebb már a felépítmények létesítéséhez, a pályaudvarok, indulóházak, órházak, raktárak stb. építéséhez fognak hozzá. Most a kuttakat furják az állomásépületeken. Az épületek gyors tempóban fognak felépülni és még az idén tető alá kerülnek.

— **Országos vásár.** Szept. 7-én volt Sátorajauhelyben az ugynevezett dióverő vásár, mely iparosainkra nézve egyike szokott lenni a legjobb vásároknak. Most gyengén sikerült. A kínálat igen nagy volt mindenben, de a vételi kedvet sehol sem láttuk kifejlődni. Nagy hátránya volt a vásárnak a sertésfelhajtás eltöltése is; ez a körülmény helyi iparos és kereskedő osztályunknak okozott tetemes kárt. A szarvasmarha ára csaknem nevésségesen olesó, a gazdák folyton panaszkodnak, a mi mérszárosaink pedig folyton emelik a hus árát.

— **Sátorajauhely népmozgalma.** Sátorajauhely rend. tan. városban a múlt augusztus hó folyamán az áll. anyakönyvi hivatal értesítése szerint 55 születés és 36 halálzási eset fordult elő. Az elmúlt augusztus hónapban Sátorajauhelyben összesen 14 házasságot kötöttek meg.

— **Kedvezményes boritaladó termelőknek.** Az 1892. évi XV. t. c. 3. §-a értelmében mindazon szőlősgazdák, kik szeszes italok kimerésével vagy kismértékbeni eladásával nem foglalkoznak, igényt tarthatnak azon kedvezményre, hogy saját termésű boraiktól, a házi szükségletre szánt mennyiség után italadó fejében az I-ső osztályú községekben, tehát városunkban is hektoliterenként csak 6 korona és 70 fillért fizetnek. Miután azonban ezen kedvezmény igénybe vehetése függővé van téve f. év szept. hó 15-ig teendő bejelentéstől, felhívjuk mindazon szőlősgazdákat, kik fenti kedvezményt igénybe venni akarják, hogy erre vonatkozó bejelentéseket, melyben a bejelentő rendes

lakhelye, ház-, családtagok száma, szőlőbirtok terjedelme, a házi fogyasztásra felhasznált bor átlagos mennyisége hektoliterekben, folyó évben remélhető termés hektoliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban való eladásra szánt bormennyiség hektoliterekben, a városi fogyasztási adóhivatalban a házi pénztár hivatalos helyiségében f. évi szept. hó 1-től legkésőbb szept. 15-ig annyiival is inkább tegyék meg, mert a határidő elmulasztása a kedvezmény elvesztését vonja maga után.

— **A „Zemplén Naptára“** most van szerkesztés alatt. Felkérjük ez alkalommal mindazon közhivatalokat, egyleteket, társulatokat és hatósági vagy magánzemélyeket, akiknek érdekük a naptárba való felvétel, hogy úgy a saját érdekükben, mint a nagyközönség tájékoztatása végett a hiteles adatokat sziveskedjenek még lehetőleg e hó folyamán rendelkezésünkre bocsátani, hogy azokat a naptár egybeállításánál felhasználhassuk. Később érkező bejelentéseket, vagy javításokat mikor a szöveg már szedés alatt álland, el nem fogadhatunk. A naptár hitelessége és pontossága valósággal közérdek. Ezért is kérünk tehát mindenkit akit illet, hogy a szükséges adatok beküldésével ne késlekedjék.

— **Áthelyezés miatt igen olesón** eladó: egy plüss ebédő divány, egy márványlappos kredenc és egy hármashuzakrény, közepén ajtó-tükörrel. Mindhárom darab kifogástalan, alig használt. Megtekinthető *Justus* utca 10. szám alatt az utcai lakásban.

— **Főgimnáziumi tanuló** a következő tanévre, intelligens házból való, uri háznál teljes ellátásra felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

— **Számos iparág, melynek szén-savra van szüksége, eddig kénytelen volt mesterséges uton előállított szén-savat felhasználni.** Felette nagy hiányt pótolnak tehát a Buziásfürdőn létesített hatalmas szén-savművek, melyek kaetellen kívül a világhírű buziásfürdői természetes szén-sav forrásokból szállítják a vegyileg legtisztább természetes folyékony szén-savat.

— **Pármal ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arebort finomítja, üdíti ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arebortúriek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér, 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője *Szabó Béla* pipere-szappangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátorajauhelyen, *Hrabeczy Kálmán* drogeriájában.

IRODALOM.

Az „**Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez**“ c. havi folyóiratunknak 1908-ik évi XIV. évfolyamának *jul.-szept.* havi füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Zemplén a Várad Regesztromban. (XVI. közl.) Irta: *Dongó Gy. Géza.* — 2. Zemplén a Sztáray-kódexben (IV.) Latinból: *Dongó Gy. Géza.* — 3. A leleszi prépost és gazdaemberek megalkuvása 1658-ban. Bevezette: *Dongó Gy. Géza.* — 4. Rákóczi hajdú Zemplén vármegyéből 1705-ben. Bevezette: *Dongó Gy. Géza.* — 5. Statisztikai adatok Zemplén vármegye néprajzához. (III.) Irta: *Balogh Pál.* — 6. Zemplén vármegye történeti földrajza. (LXXXIII.) A Bocska-birodalom. Bevezette: *Dongó Gy. Géza.* — 7. Károly császár adománylevele Trauthszon hercegnek 1720-ból. Latinból: *Dongó Gy. Géza.* — 8. Sátorajauhely 1789. évi Urbáriumából. (I.) Latinból *Dongó Gy. Géza.* — 9.

Ujhely és Barátság a vármegye mutatókönyveiben 1503—1799. (I.) Közli: *Dongó Gy. Géza.* — 10. Zemplén vármegye címeres nemesi. (1556—1699.) II. közl. Összeállította: *Dongó Gy. Géza.* — 11. Zemplén vármegye déli részének műemlékei. Irta: *Visszgrád János.* — 12. Tokaj-Hegyalja borai az 1807. évi országgyűlésén. (II.) Latinból: *Dongó Gy. Géza.* — 13. Zemplén vármegye ujjászülése 1860-ban. (II.) Irta: *Dongó Gy. Géza.* — 14. Rezes orru Bakos Mihály talpai 1690-ben. Irta: *Dongó Gy. Géza.* — 15. Levelestár. Közlemények Tállya városának levelestárból. (I.) Közli: *Kula Pál.* — 16. Sátorajau-Ujhely város törvényei a XVII. évszázban. (VI.) Ösmerteti: *Dongó Gy. Géza.* — 17. Sátorajau-Ujhely város 1849. évi „Polgári Jegyzőkönyv“-ből. (VI.) Közli: *Andorkó János.* — 18. Az ujhelyi pálosok és Barátság dolgai vármegyénk levelestárból. (II.) Közli: *Dongó Gy. Géza.* — 19. Lenkey-huszárok története az 1848—49. években. (3. folyt.) Közli: *Mándy István.* — 20. Ujhely-vár. (2. folyt.) Irta: *Cs. Ormós László.* — 21. Tréfás történetek. 21. Szemere Miklósz levele az „ügyvézeti szerkesztőség“ maga bosszantságot így ömli ki. Közli: *Halasy Szerencs.* — A szerkesztő postája. — Az „**Adalékok**“ előfizetési ára fél-évre 3 kor., egész évre 6 korona. Az „**Adalékok**“ eddig megjelent füzetekhez készült díszes bekötési táblák kiadóhivatalunkban (Főtér 9. szám) folyton kaphatók.

TANÜGY.

— **Kinevezés.** *Dr. Horváth* Dezső bölcsész tudor a IX. fizetési osztály 3 ik fokozatába tanfelügyelő-ségi tolnokká nevezetett ki és szolgálattételre Homonnára rendeltetett be a *dr. Dudás Gyula* kir. s. tanfelügyelő vezetése alatt álló hivatalhoz.

— **Polgári leányiskola Homonnán.** A vall. és közokt. m. kir. miniszter *Kovács Mária* homonnai lakos, okl. polgári iskolai tanítónőnek, magán polgári leányiskola nyithatására adott engedélyt. Az új iskolába most folynak a beiratások, tulajdonosának a nyilvánossági jog elnyerése iránti kérelmét a közeli jövőben tárgyalja a közigazgatási bizottság.

KÖZGAZDASÁG.

* **Saját termésű borok bejelentése.** Sátorajauhely város polgármestere a következő hirdetményt bocsátotta ki: Azok a szőlősgazdák, kik szeszes italok kimerésével vagy kis mértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy a házi szükségletre szánt bormennyiség után a kedvezményes adót fizetik, ha ez iránti igényüket folyó évi szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban a szüret megkezdéseig bejelentik. Ugyanezért felhívjuk az érdekelteket, hogy említett igényeiket szóval vagy írásban a városi tanácsnál (városháza I. emelet 1. szám. hiv. helyiség) a fenti határidőig jelentsék be. A bejelentésbe befoglalandó a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma, a szőlőbirtok terjedelme holdakban, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben, a folyó évi remélhető termés hektoliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban vagy 50 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bor mennyisége hektoliterekben.

* **Országos gyümölcs- és szőlőkiállítás Budapesten.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület f. é. szeptember hó 27-től okt. 4-ig bezárólag *Darányi Ignác* dr. földművelésiügyi miniszter védősége alatt a városi nagy iparcarnokban gyümölcs-vásárral egybekötött országos gyümölcs- és szőlőkiállítást rendez, mely-

nek ezélja nemcsak a hazai gyümölcstermelés emelése s a megfelelő gyümölcsfajták vidékenként való rendezése, ismertetése, hanem az idén hazánk sok helyén mutatkozó gyümölcstermés feleslegének értékesítése is. — Felhívjuk ennél fogva hazánk gyümölcstermelőit, szőlőbirtokosait s konzervgyárosait, hogy fentti kiállításon a hazai termékek előnyös bemutatása érdekében annál tömegesebben s saját jól felfogott érdekükben vegyenek részt s gyümölcskészleteket mielőbb az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkárságánál (IV. Koronaherceg-utca 16.) bejelentésük, ugyanott bejelentési iv s részletes program kapható. Felhívjuk e kiállításra a hegyaljai szőlő és gyümölcstermelő közönség figyelmét. Reméljük, hogy Zemplén vármegye méltó módon lesz képviselve e kiállításon.

Laptulajdonos:

Éhler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Elsőrendű virágméz

5 kilo bérmentve 7 kor.,

hárszámén

8 korona.

Kapható az állami tanítónál Széchalomban u. p. Sátorajauhely.

Tisztíts csak

Globusz
fémfiszító kivonat
A legjobb
fiszítószer a világon

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

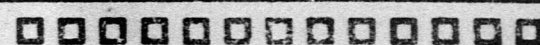

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht zavarasszappannal

tisztítsunk. E szappan ötvizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondozás szükségesét.

Iskolaidény!

Ifjusági és iskolai öltönyöket a legjobb kivitelben
a szokott óriási választékban

olcsó **szabott** árak mellett árusítjuk.

Szántó Mór és Társa Satoraljaújhely, Széchenyi-tér.

SALGÓTARJANI
KŐSZÉNÁNYA RÉSZV.-TÁRSULAT

szén termékei (szobafűtési és ipari célokra)

KLÁR ÉS NEUMAN cégénél
SÁTORALJAUJHELY

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott **kovács-szén** és **koksz**, valamint **porosz brikett** kapható.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

Kitűnő hatású vese- és hólyagbajoknál
Szénsavdus, kellemes, savanykás izü, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali viz.
Üdít, gyógyít! Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Főlerakat **Tannenbaum Miksa** cégénél Satoraljaújhelyen
Kapható minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban

Forner Florentina nagydobrai uradalmában 800 katasztrális hold bükkös erdő van, melyben 1000 sertésen felüli állomány lesz kihizlalható.

Erre bérlőt keresek.

Nagydobrán, 1908. július 28-án.

Haas János,
tiszttartó.

Órásüzlet áthelyezés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
ujjonnan felszerelt és megnagyobbított

óras üzletemet

a „Vörös ökör“ épületébe (Wekerle-tér) helyeztem át.

Tisztelettel

Kálmán Zsigmond.

A satoraljaújhelyi határban, a város közelében, több hold szántóföld, valamint nagyobb kiterjedésű rét-birtok eladó
Bővebb tájékozást nyújt e lap kiadóhivatala.

Eladó

a Kossuth Lajos-utcában
a 26. és 28-ik számú ház.
Értekezhetni lehet

özv. Láczy Elek nével.

Eladó ház.

A 127-ik számú ház a
Kossuth-utcában eladó.

Bővebb értesítés ugyanott
szerezhető.

Eladó

a nagymihályi uradalomnál 120 drb. új gönczi hordó. — Értekezhetni a központi irodában Nagymihályon.

Bérbeadó lakóház.

Olaszliszván egy lakóház, melyben 3 évig faüzlet volt, melynek 5 szobája, egy katasztrális hold kertje és udvara, az épület alatt tágas pincze, pinczeház és kényelmes istállója van, azonkívül egy melléképülete, melynek 2 szobája és 2 konyhája van, azonnal kiadó, de csak január 1-től foglalható el.

Szíves megkereséseket **Rosenblüth Salamon**
Olaszliszka címre kérem.